

Základní škola a Mateřská škola, Břežany, okres Znojmo, příspěvková organizace

Břežany 174, PSČ 671 65, IČO: 750 08 882

e-mail: reditelna@zsbrezany.cz , tel. 515 275 113, www.zsbrezany.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

**Jaro, léto, podzim, zima
v naší školce je vždy prima.**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	1
1 Identifikační údaje o škole	3
1.1 Název ŠVP	3
1.2 Údaje o škole	3
1.3 Zřizovatel	3
1.4 Platnost dokumentu	4
2 Obecná charakteristika školy.....	5
2.1 Velikost školy	5
2.2 Lokalita školy	5
2.3 Charakter a specifika budovy	5
3 Podmínky vzdělávání	7
3.1 Věcné podmínky	7
3.2 Životospráva	8
3.3 Psychosociální podmínky.....	8
3.4 Organizace chodu	10
3.5 Řízení mateřské školy.....	12
3.6 Personální a pedagogické zajištění	13
3.7 Spoluúčast rodičů	14
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	15
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	16
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	17
4 Organizace vzdělávání	18
5 Charakteristika vzdělávacího programu.....	21
5.1 Zaměření školy.....	21
5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	21
5.3 Metody a formy vzdělávání	22
5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	23
5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	25
5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	25
6 Vzdělávací obsah.....	26
6.1 Integrované bloky	26
6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	82
6.3 Dílčí projekty a programy	82
7 Systém evaluace	83

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Jaro, léto, podzim, zima ve školce je vždycky prima.

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola, Břežany, okres Znojmo, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Břežany 174, 671 65

KONTAKTY:

e-mail: reditelna@zsbrezany

web: www.zsbrezany.cz

REDIZO: 600127915

IČO: 75008882

IZO: 600127915

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Lucie Martinková

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Bc. Ingeborg Kloudová - učitelka, Veronika Adamová - učitelka,
Markéta Hušková - učitelka, Eva Jurkasová - učitelka

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Břežany

ADRESA ZŘIZOVATELE: Břežany 103, 67165

KONTAKTY:

starostka: Jana Surovcová

telefon: 515 277 129

e-mail: jana.surovcova@obec-brezany.cz

ID datové schránky: gnpbmqn

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2024 - 1. 9. 2028

VERZE ŠVP: 2

ČÍSLO JEDNACÍ: 2010/2024

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2024

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 2. 9. 2024

.....
ředitel školy

Mgr. Lucie Martinková

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 60

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 8

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází na cestě do Hrušovan nad Jevišovkou, ve velmi klidné lokalitě.

Mateřská škola je obklopena školní zahradou a přilehlými zahradami okolních domů.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola je jednopatrová budova se dvěma centrálními vchody pro rodiče a jejich děti. Jsou zde dvě třídy. V přízemí se nachází smíšená třída "Koťátka" pro děti od 2 do 6 let. Tato prostorná třída je pomyslně rozdělena na dvě části. Část je vybavena hračkami, stavebnicemi, nábytkem, který slouží k námětovým hrám, klavírem apod. Na tuto část třídy navazuje prostor s lehátko. Druhá část disponuje stolečky, které slouží nejen k výtvarným a pracovním činnostem, ale také jako jídelna pro danou třídu, ze které je vstup do kuchyňky, kde paní kuchařky vydávají svačinky a obědy. Dva "kabinety" jeden s výtvarnými pomůckami a druhý slouží jako zázemí pro paní učitelky. Na třídu navazuje sociální zařízení pro děti a šatna (vybavena šatními skříňkami, lavičkami apod.), úklidová místnost. V přízemí budovy je vývařovna, kde paní kuchařky připravují svačinky, pití a obědy- pro školkové děti, pro místní ZŠ i cizí strážníky. Z vývařovny je vstup do skladu potravin a kanceláře vedoucí stravování. Zázemí zde má i pan školník a paní uklízečka. Dále se zde nachází malá tělocvična pro děti vybavená drobným tělocvičním nářadím. Část budovy je podsklepena.

Z předsíně s malou šatnou (vybavena háčky a lavičkami apod.) je schodiště do prvního patra, kde se nachází šatna pedagogů, navazuje na ni úzká chodba a šatna dětí (vybavena šatními skříňkami, lavičkami apod.). Dále je zde sociální zařízení vybavené sprchovým koutem (tento sprchový kout mohou využívat i děti ze třídy Koťátek) a smíšená třída "Žabičky" (2-6 let). I tato třída je pomyslně rozdělena na dvě části. Část je vyloženě "hrací" (námětové hry, PVC stavebnice, hračky, klavír apod.)

se vstupem do prostoru s lehátky, druhá část je vybavena stolečky k výtvarným, pracovním a jiným činnostem a současně slouží ke stravování dětí. I zde je vstup do malé kuchyňky, která slouží paní kuchařce k výdeji stravy. Další vstup slouží jako " kabinet" pro potřeby pedagogů (pomůcky, dekorace, inspirace, apod.).

Vedle budovy MŠ je krásná a prostorná zahrada, která je rozdělena na dvě části, obe části jsou vybaveny dřevěnými prvky, hopsadly, průlezkami, chráněným pískovištěm, houpačkami, lezeckou stěnou. Součástí zahrady je částečně zděný zahradní altán, který bude v brzké době rekonstruován. Ze zahrady je vstup do prostoru MŠ, kde jsou umístěny hračky na pískoviště, koloběžky, odrážedla apod.

Součástí budovy je knihovna, kterou vedou místní paní knihovnice.

Pobyt venku netráví děti jen na zahradě MŠ, ale mají možnost poznat okolí MŠ, součástí vycházek je rozsáhlá zámecká zahrada, kde mají děti možnost pozorovat hospodářská a domácí zvířátka z bezprostřední blízkosti. Zahrada slouží i k edukačním činnostem, konají se zde stezky s úkoly, které připravují místní knihovnice apod.

Dopravní dostupnost školy:

Přímo u mateřské školy se nachází parkoviště pro zaměstnance, rodiče a další návštěvníky školy.

Informace z historie školy:

První zmínka o samotné škole v Břežanech se objevuje již v roce 1727. Původní školní budova byla postavena v roce 1807, opravena v roce 1825. V roce 1834 byla postavena nová škola, jako dvojtřídky, ze staré školy byl zřízen hostinec. Jednalo se o školy německé. Po roce 1918 došlo v Břežanech k nárůstu české menšiny, takže zde mohla být v roce 1920 otevřená česká státní menšinová škola. S přibývajícím počtem českých obyvatel Břežan, byla v roce 1927 postavena dvoutřídní česká menšinová škola spojená s mateřskou školou nad sýpkou. V mateřské škole bylo 25 dětí. V roce 1983 byla nově postavena budova, která sloužila výlučně pro MŠ. V roce 2002 byla MŠ a ZŠ sloučena v jednu organizaci.

Záměr: Mateřská škola se chce více zaměřit na enviromentální výchovu a to tak, že na zahradě školy zřídí záhony, o které se budou společně s dětmi starat.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Obě třídy jsou dostatečně využity a disponují mnoha prostory. Tyto prostory jsou rozděleny účelně pro spontánní pohyb, spontánní hry, pracovní a výtvarné činnosti, skupinové činnosti, individuální činnosti, relaxaci. Uložení lůžkovin a lehátek je odděleno, není tak omezen prostor pro činnosti ve třídě. Ve třídách je z části položen koberec a z části PVC podlahová krytina, která je zásadní při výtvarných a pracovních činnostech.

Třídy jsou vybaveny stolečky s židličkami různé výšky odpovídající potřebám dětí. Třída Koťátek navíc disponuje velkým LCD televizorem a je tak dětem zpestřována výuka a pohyb. Obě třídy mají knihovničky, které jsou volně přístupné dětem, aby si knihy mohly volně brát a vybírat a vyznyly se v jejich uložení.

Hračky a pomůcky jsou přehledně uspořádány, tak aby si většinu z nich mohly děti samostatně vybírat. Vybavení hraček a pomůcek odpovídá přiměřenosti věku dětí, jejich potřebám. Jsou bezpečné, zdravotně nezávadné a udržovatelné. Hračky i pomůcky jsou obměňovány a postupně doplňovány dle potřeb dětí.

Hračky a pomůcky jsou přehledně uspořádány, tak aby si většinu z nich mohly děti samostatně vybírat.

Třídy i šatny jsou zdobeny výrobky dětí, které jsou umístěné na nástěnkách a závěsných lanech. Jsou přístupné dětem i rodičům. Děti mají ve třídě i svůj šanon prací, který si libovolně prohlíží, nahlédnout mohou i rodiče.

Na budovu mateřské školy navazuje zahrada, která je vybavena herními prvky, skluzavkami, horolezeckou stěnou, balančními prvky a dvěma pískovišti. Každé pískoviště je zabezpečeno ochrannou plachtou. Zahrada je dělena na dvě hřiště. Obě hřiště mají pískoviště a houpačky, ale každé hřiště je obohaceno jiným herním prvkem, tak aby dětem umožňovaly různé pohybové aktivity.

Všechny prostory MŠ a to vnitřní i venkovní splňují hygienické i bezpečnostní normy.

Záměr: V horizontu dvou let by měla probíhat plánovaná rekonstrukce zahradního domku. Ten bude určen jako venkovní herna a učebna, abychom mohli s dětmi trávit, co nejvíce času na čerstvém vzduchu. průběžně doplňovat didaktické pomůcky (podporující logické myšlení, experimenty,...)

3.2 Životospráva

Životospráva je v mateřské škole důsledně dodržována s ohledem na somatický, psychosociální i zdravotní vývoj dítěte. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržují se zdravé technologie přípravy pokrmů a nápojů. Strava je bohatá na ovoce a zeleninu. Během celého dne je zajištěn pro děti pitný režim. Děti mají možnost vybrat si v průběhu dne druh tekutiny- slazené, neslazené, při přesnídávkách a svačince si mohou také zvolit druh tekutiny- mléko (slazené i neslazené), čaj, voda apod. Přesnídávku mají děti průběžnou- volí si dobu, kdy půjdou svačit. Dobu přesnídávky sleduje učitelka na třídě. U přesnídávky a svačiny, v případě podávání pečiva, mají děti možnost jíst i pečivo suché (nenamazané) a to v případě, kdy zjistí, že jim pomazánka nechutná.

Dbáme na dodržování osobní hygieny před jídlem, přípravě kulturního prostředí u stolu, klid a dostatek času ke stolování. Do jídla je nenutíme, motivujeme, aby alespoň ochutnaly. Pravidelný denní režim je přizpůsobován potřebám a aktuální situaci. Jde o rámcové nastavení- může být upraven dle aktuálního počasí či potřebám dětí a to v těchto případech: divadelní představení, výlety, programy pro rodiče, atd.

Denní režim umožňuje dětem každodenní pobyt venku. Výjimkou jsou sychravé podzimní, inverzní zimní a deštivé jarní dny, kdy se pobyt za mimořádně nepříznivých klimatických podmínek nebo stavu ovzduší přiměřeně zkracuje nebo přímo nahrazuje pohybovými aktivitami v objektu mateřské školy. Pro pobyt venku lze využít bohaté spektrum ekosystémů, které se nachází v blízkosti školy les, zahrada, hřiště apod.

Dostatek volného pohybu mají děti i v interiéru MŠ a to jak v tělocvičně nebo v herně, kde zařazujeme denně pohybové tělovýchovné chvílky.

Délka odpoledního spánku nebo relaxace vychází z přirozených individuálních potřeb dítěte a jeho věku. Všem dětem zajišťujeme nezbytný klid na lůžku po dobu četby pohádky. Děti mají možnost mít svého oblíbeného plyšáka na lehátku. Pokud někdo z dětí nemá potřebu spát, po cca 30 minutách se může věnovat klidovým aktivitám.

Záměr: Zkvalitňování jídelníčku - zavádění nových jídel ve spolupráci s dětmi, rodiči, pedagogickým i provozním personálem, sledování a případné zavádění nových možností, aktivit, trendů v oblasti sportovních, pohybových a tělesných aktivit.

3.3 Psychosociální podmínky

Velký důraz klademe na celkové klima. Vztahy jsou založeny na základě úcty mezi všemi (učitelky – děti, zaměstnanci – rodiče, učitelky – ostatní zaměstnanci), na základě tolerance, důvěry, ochoty domlouvat se a spolupracovat. Zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně

a napomáhají v prožívání příjemných dnů v mateřské škole. Není důležité, s jakými znalostmi dítě do MŠ vstupuje, ale zda se cítí dobře. Znalosti si v dalších letech bude doplňovat, avšak životní pozitivní zkušenost, která v dítěti zůstane, je 5 nenahraditelná. Apelujeme u rodičů hlavně na schopnost sebeobsluhy a dodržování pravidel třídy. Komunikace je vstřícná, pozitivní a účelná, kterou navozujeme vzájemný vztah důvěry a spolupráce.

Rodiče mají možnost postupně adaptovat své dítě na nové prostředí (návštěva MŠ s dítětem před nástupem, pobyt s dítětem v MŠ při nástupu – dle domluvy). Učitelky se po celou pracovní dobu plně věnují dětem, proces vzdělávání probíhá ve všech činnostech a situacích. Sledují aktivní účast dětí, jejich zájem, minimalizují učení předáváním hotových poznatků a slovních pouček, vnímají individuální možnosti a schopnosti dětí.

Všichni zaměstnanci školy jsou vedeni k tomu, aby vytvářely dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Učitelky jsou empatické, respektují individuální potřeby dětí. Program je připravován tak, aby děti nebyly zatěžovány a neurotizovány spěchem, mají dostatek času na dokončení činnosti, poměr mezi spontánními a řízenými činnostmi je vyvážený. Děti jsou v mateřské škole respektovány.

Postupujeme tak, aby každé dítě mohlo být úspěšné. Vedeme děti k ohleduplnosti, toleranci jednoho k druhému, všímáme si neformálních vztahů mezi dětmi, bráníme vzniku jakéhokoliv násilí. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani nezáhodňováno. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, přiměřených jejich věku. Zaměstnanci komunikují s dětmi zdvořilým a přátelským způsobem.

Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny. Děti jsou v mateřské škole respektovány a dodržují společná pravidla. Jsou vedeny k jejich aplikaci v situačním učení a v každodenním pobytu v MŠ, aby lépe chápaly jejich význam. K tomuto účelu jsou zpracována vizuálně a umístěna v prostorách MŠ, aby byla všem stále na očích.

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů, přiměřených jejich věku. Zaměstnanci komunikují s dětmi zdvořilým a přátelským způsobem. Dětem naslouchají, projevují vstřícnost. Svým přístupem k dětem podporují rozvoj odpovědnosti, samostatnosti a sebekontroly.

Budujeme u dětí motivaci k učení, rozvíjíme všechny okruhy vzdělávacích cílů. Podporujeme samostatnost dětí, přiměřeně oceňujeme jejich snahu. Nekomparujeme jejich výkony. Vedeme děti k prožitku, povzbuzujeme jejich radost z prožitého a poznatého. Postupujeme tak, aby každé dítě mohlo být úspěšné. Vedeme děti k ohleduplnosti, toleranci jednoho k druhému, všímáme si neformálních vztahů mezi dětmi, bráníme vzniku jakéhokoliv násilí.

S dětmi pracujeme formou nabídky činností, nabízíme jim témata blízká, zajímavá, ze života. Učitelé promýšlejí a připravují vzdělávání v souladu s kurikulárními dokumenty na základě dosavadních zkušeností a znalostí dětí s přihlédnutím k jejich vývojovým předpokladům a potřebám.

Podporujeme samostatnost u dětí, necháváme si dítě vybrat, kterou činnost chce momentálně provádět. Zároveň motivujeme, aby i pro něj méně atraktivní činnost vyzkoušel. Snažíme se dítě pozitivně povzbudit, ale zároveň neodsuzovat.

Všichni zaměstnanci jsou ohleduplní a tolerantní k individuálním potřebám dítěte, pomáháme si a vždy dětem vysvětlujeme své kroky. Obracíme se na děti se žádostí o pomoc.

Reagujeme empaticky, vcitujeme se do dítěte. Snažíme se sami nebo s pomocí ostatních najít nejvhodnější řešení. Hledáme vzájemnou dohodu a kompromis.

Záměr: Zapojit zákonné zástupce při adaptaci dětí, dát jim dostatečný prostor k využití systému adaptace. Podporovat u dětí důvěru k učitelce i ostatním zaměstnancům MŠ. Zvládnout přijatá pravidla chování. K rozvoji dětí využívat výsledky hodnocení dětí (Klokan). Více se zařazovat individualizaci a diferenciaci činností.

3.4 Organizace chodu

6:15 Škola se otevírá, spontánní hra, děti se schází ve třídě Koťátek

7:00 Třídu Žabiček si přebírá třídní učitelka a s dětmi odchází do horní třídy

8:30 – 9:00 Hygienické návyky, postupná svačina

9:00 – 9:30 Činnosti vyplývající z ŠVP/TVP, spontánní nebo řízené

9:30 – 11:30 Příprava na pobyt venku, pobyt venku

11:30 – 12:15 Hygienické návyky, oběd, hygiena a příprava na odpočinek

12:15 – 14:00 Poslech pohádky, odpočinek/spánek; děti, které nespí, se mohou po krátkém odpočinku věnovat klidovým činnostem

14:00 – 14:30 Postupné vstávání dětí, hygiena, svačina,

15:30 – Spojení tříd

14:30 – 16:45 Pohybové hry, grafomotorika, individuální zájmová činnost dětí, rozchod dětí

Náš denní řád je dostatečně pružný, snažíme se reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Respektuje biorytmus a svou pravidelností zajišťuje dětem jistotu, odbourává obavy z neznámého, pomáhá orientovat bez větších problémů v běžném dni stráveném v mateřské škole. Poměr spontánních a řízených činností v denním programu je vyvážen a to včetně aktivit, které organizujeme nad rámec běžného programu.

Děti jsou každodenně dostatečně dlouho venku, s ohledem na aktuální stav ovzduší (inverze), povětrnostní podmínky (silný vítr, náledí, mráz pod -10°C). Dostatečný pohyb je zajištěn nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ (herny, tělocvičny) a při procházkách. Dodržujeme stanovený interval mezi jídlly. Všichni zaměstnanci MŠ respektují individuální potřeby dětí a napomáhají v jejich uspokojování.

Učitelky odpovídají za to, že program pedagogických činností je cílevědomý a že je plánován. Během dne učitelky děti sledují při spontánních činnostech, což se stává podkladem k dalšímu plánování.

Každé dítě má možnost soukromí. Děti mají dostatek času na spontánní hru a její dokončení či pokračování. Snažíme se o dostatečné zázemí s rozmanitostí spontánních činností.

Dítěti je dán prostor a čas pro adaptaci v novém prostředí, aby se s ním mohlo vyrovnat. Adaptace probíhá s ohledem na individuální potřebu každého dítěte. Zákonným zástupcům je umožněn pobyt ve třídě.

Učitelky pružně reagují na „situaci“ ve třídě a neprosazují připravené řízené činnosti na úkor spontánních. Spolupracujeme s rodiči, využíváme jejich možností při akcích konaných nad rámec programu. Pořádáme často společné programy s dětmi a zákonnými zástupci.

Učitelky citlivě reagují při spontánních hrách dětí tím, že se snaží nevstupovat jim do hry a pokud se hra musí přerušit, jasně je ubezpečí, že budou moci pokračovat.

Učitelky se snaží o vytvoření podnětného prostředí, kde mohou děti experimentovat a podněcovat vlastní aktivitu. Učitelky se snaží zařazovat do své práce co nejvíce prožitků k získání zkušeností a vědomostí.

Učitelky pracují tak, aby plně využily ve své práci s dětmi všechny jmenované formy činnosti. Ve třídě jsou vytvořeny herní koutky. Interiér i exteriér MŠ dává dětem možnost využít společné i individuální činnosti.

V každé třídě je klidný koutek, kam se dítě může uchýlit. Mezi WC je přepážka, která umožňuje intimitu. Prostor školní zahrady svým vybavením dává též prostor k případnému soukromí dětí.

Učitelky vedou záznamy o vývoji jednotlivých dětí. Záznamy o dětech jsou prováděny na základě pedagogické diagnostiky a vycházejí z pravidelného pozorování dětí.

Učitelky podrobně znají a využívají didaktické a metodické pomůcky a hry uložené na třídách. Učitelky využívají dostupnou literaturu v knihovně MŠ.

MŠ dodržuje počet dětí stanovený kapacitou MŠ. MŠ dodržuje počet dětí na třídách stanovený vyhláškou. MŠ dbá v maximální míře na bezpečnost dětí.

Záměr: Zaměřit se na individuální činnosti, větší nabídka činností podporující vlastní aktivitu a experimentování dětí, zařadit více polytechnické výchovy - do třídy nebo na zahradu - s tím souvisí nové pomůcky.

3.5 Řízení mateřské školy

Velký důraz klademe na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, respektování profesní odlišnosti a vytváření prostředí důvěry, otevřenosti a přátelství. Každý pracovník je zaměstnancem ZŠ A MŠ Břežany (na základě uzavřené pracovní smlouvy) a má stanovenou pracovní náplň. Všichni pracovníci jsou seznámeni s: pracovním řádem, organizačním řádem, řádem MŠ, vnitřním a provozním řádem, směrnici PO a BOZP a dodržují jejich ustanovení.

V budově MŠ jsou na chodbě v přízemí informační nástěnky, další jsou v šatnách před vstupem do každé třídy. Probíhají pravidelné pedagogické rady, ze kterých jsou vedeny zápisy. MŠ má informace na svých webových stránkách: <https://www.zsbrezany.cz>

Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách ŠVP PV. Ředitelka dle možností denně prochází jednotlivé třídy a osobně hovoří s kolegyněmi. Ředitelka vnímá vzniklé problémy a řeší je operativně. Pro každý školní rok jsou určeny doplňkové úkoly jednotlivých učitelek v MŠ.

Ředitelka vytváří prostor pro spoluúčast při řízení pro všechny zaměstnance, názor a myšlenka každého zaměstnance je přijímána, všichni se podílí na dění v mateřské škole. Ředitelka motivuje zaměstnance ke kvalitně odvedené práci, pozitivně hodnotí úspěchy, asertivně přistupuje k případným negativním zjištěním a usiluje o jejich nápravu. Řízení školy zahrnuje tři oblasti a respektuje právní legislativu.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci zákonné zástupce. Učitelky se snaží o vstřícnou spolupráci, projevují si navzájem ohleduplnost a pochopení. Společně řeší úkoly, které zadá ředitelka MŠ. Zákonné zástupce zveme ke spolupráci (např. při sběru papíru, pomerančové kůry, sběru použitých baterií), konzultujeme s nimi jejich pohledy a názory na chod MŠ. Využíváme nabídek na poskytnutí finančních i věcných darů a přímé pomoci. Snažíme se o získání důvěry ze strany zákonných zástupců. Společně řešíme různé problémy a situace. Akce, které v průběhu roku pořádáme pro zákonné zástupce a jejich děti jsou velkým přínosem pro upevnění vzájemných vztahů (např.: táborák, advent + vánoční posezení, zahradní slavnosti, tematické dílničky, rozloučení s předškoláky). Pořádáme pravidelné informativní schůzky pro rodiče, které se týkají organizace školního roku a plánovaných akcí.

Je vypracován systém různých hodnocení, včetně konečného hodnocení. Neustále se snažíme na základě získávání nových poznatků, zkušeností a kritického hodnocení o doplňování a zhodnocování tohoto pracovního dokumentu.

Ředitelka vypracovává ŠVP PV ve spolupráci s ostatními učitelkami. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Kontrolní a evaluační činnosti se provádí doplňujícím slovním komentářem.

Spolupráce se zřizovatelem se odráží zejména při pravidelných konzultacích a při plánování větších stavebních oprav a úpravách budovy i pozemku MŠ. Další spolupráce probíhá např. s PPP Znojmo, SPC, orgánem sociálně právní ochrany dětí, s logopedkou, s hasiči, knihovnou, zámek Břežany i místními občany.

Záměr: Hledat nové možnosti komunikace a spolupráce se zřizovatelem, rodiči, poradenskými zařízeními, sponzory, zájmovými spolky, motivovat zaměstnance k vnímání týmové spolupráce jako nezbytné podmínky pro naplnění cílů ŠVP PV a společnému naplňování úkolů a filozofie ŠVP PV, navázat spolupráci s okolními MŠ, udržovat a rozvíjet spolupráci s místní ZŠ.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V mateřské škole pracuje 6 pedagogických pracovníků. Mateřskou školu řídí zástupkyně ředitelky školy Eva Jurkasová. V každé třídě pečují o děti dvě učitelky (ve třídě Koťátek i asistentka pedagoga).

Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Všechny učitelky mají zájem o svůj profesní růst a dle možností a nabídky se zúčastňují vzdělávacích akcí. Každý pedagogický pracovník v MŠ má své pedagogické portfolio, ve kterém si vymezuje v čem se chtějí ve školním roce vzdělat a kam se chtějí posunout. Dle výběru učitele a společně s plánem dalšího vzdělávání ředitelka uskutečňuje další vzdělávání pedagogů.

Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Rozvrh přímé pedagogické práce všech pedagogů je řešen nerovnoměrným rozvržením ve dvou týdnech neustále se opakujících tak, aby byla zajištěna optimální pedagogické péče všem dětem v průběhu celého dne a aby byla co nejefektivněji využita pracovní doba každého jednotlivce. Všechny záměry a cíle jsou realizovány vlastním pedagogickým týmem.

Rozvržení přímé vzdělávací práce je stanoveno tak, aby umožňovalo společné působení obou učitelek při některých činnostech ve třídě, při pobytu venku, při stolování, při přípravě na odpočinek.

Zaměstnanci jednají a chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

Specializované služby jako je logopedie - má na starosti učitelka s logopedickou kvalifikací. Další specializované služby, které není pedagogický pracovník schopen zajistit, jsou zajišťovány ve spolupráci s odborníky - PPP.

Záměr: Prohlubování znalostí ve vzdělávání předškolních dětí, uplatňovat nové přístupy, metody, formy práce s dětmi, podporovat a zajišťovat další vzdělávání pedagogických i nepedagogických zaměstnanců.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči stavíme na důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, porozumění, respektování a ochotě spolupracovat. Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči stavíme na důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, porozumění, respektování a ochotě spolupracovat. Spolupracujeme na základě partnerství.

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět (doplňují rodinnou výchovu, nenahrazují ji.)

Rodiče mají možnost se zapojovat do akcí a dění v mateřské škole. Při společných akcích se rodiče seznamují a navazují kontakty mezi sebou a ostatními.

Zákonní zástupci získávají kvalifikované a odborné informace z oblasti předškolní výchovy a tím si vytváří konkrétnější představu o potřebách dětí předškolního věku, které mohou ovlivnit i kvalitu výchovy v rodině. Aktuální informace o dění v mateřské škole sdělujeme na nástěnkách v šatnách, prostřednictvím webových stránkách či zasláním emailu.

Pedagogové chrání soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti, vyžádá-li si rodič radu, bude mu poskytnuta. Jednají s rodiči ohleduplně a taktně s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

V mateřské škole jsou stanoveny časy konzultací, kdy si mohou rodiče domluvit konzultaci s pedagogem, ale i formu tripartyty. Pokud rodiče nemohou využít čas konzultačních hodin, hledají s pedagogem jiný termín, tak aby vyhovoval oběma stranám.

Záměr: Zapojení rodičů do plánování vzdělávací práce i na zlepšování prostředí školy.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Při vzdělávání dětí s SVP jejich naplňování přizpůsobujeme tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (nemocné, s postižením, sociokulturně znevýhodněné) je zajišťováno formou individuální integrace. Uskutečňuje se s pomocí podpůrných opatření (IVP, snížený počet dětí ve třídě, speciální pomůcky, speciálně pedagogická péče, asistent pedagoga) v souladu s §16 š kolského zákona, která jsou poskytována nad rámec individuálních a organizačních opatření spojených se vzděláváním dětí stejného věku. ky dle potřeb daného dítěte (didaktické, technické).

V oblasti zabezpečení výuky dětí se zrakovým postižením:

- prostředí je bezpečné
- je dodržována předepsaná zraková hygiena

V oblasti zabezpečení výuky dětí se sluchovým postižením:

- je dodržována předepsaná sluchová hygiena
- je zajištěno osvojení specifických dovedností

V oblasti zabezpečení výuky dětí s poruchami pozornosti a vnímání (dětí s poruchou učení a chování):

- je zajištěn důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti
- je zajištěn zvýšený bezpečnostní dohled
- jsou využívány speciální didaktické pomůcky zaměřené na cvičení soustředění a pozornosti
- mateřská škola těsně spolupracuje s SPC a s rodiči dítěte
- prostředí je pro dítě zklidňující

V oblasti zabezpečení výuky dětí s poruchami řeči:

- je prováděna logopedická depistáž ve spolupráci s poradenskými zařízeními - SPC a PPP (je prováděno pravidelné vyšetření logopedické, tak i školní zralost)
- je zajištěna kvalitní průběžná logopedická péče - logopedem v MŠ
- pedagogové denně věnují čas logopedickým chvilčkám
- je zajištěna těsná spolupráce s odborníky a s rodiči dítěte.

Podpůrná opatření jsou podle organizační, finanční a materiální náročnosti členěny do 5 stupňů. Podpůrné opatření 1. stupně realizuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ), na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření 2. – 5. stupně realizuje pouze s doporučením ŠPZ. Mateřská škola zajistí pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními podmínky s ohledem na jejich vývojová a osobnostní specifika (v oblasti věcného prostředí, životosprávy, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou). Učitelky diferencují a individualizují vzdělávací proces při plánování a organizaci činností, volbě obsahu, metod i forem vzdělávání, realizují stanovená podpůrná opatření, spolupracují se zákonnými zástupci dětí, školským poradenským zařízením a dalšími odborníky mimo oblast školství.

Mateřská škola zajistí snížení počtu dětí ve třídě a případnou přítomnost asistenta pedagoga /pracují pod vedením učitele/ v souladu a možnostmi platné legislativy, dle doporučení ŠPZ.

Přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Asistent pedagoga vede, ve spolupráci s učitelkou, pracovní složku. Odborná dokumentace dítěte je založena ve zvláštní složce.

Záměr: Absolvovat školení na podporu spolupráce a komunikace asistenta pedagoga a učitele ve třídě, studium metod a forem podporujících vzdělávání dětí se spec. vzděl. potřebami.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola zajistí vzdělávání nadaného dítěte, které bude probíhat v běžné třídě, formou individuální integrace s využitím obohacujícího pedagogického přístupu, úzkou spoluprací s rodiči dítěte, a v souladu s doporučeními ŠPZ. V případě nadání v pohybových, či uměleckých oblastech bude školou rodičům doporučován rozvoj dítěte v některých z uměleckých škol v okolí, kde již mají možnost docházet i děti z mateřských škol.

Učitelky budou pro úspěšnost práce s nadaným dítětem dodržovat pravidla: vstřícná komunikace, pozorné naslouchání, neautoritativní komunikace, vytvoření dostatečného prostoru pro seberealizaci, prezentaci a sebevyjádření, nerušit dítě, je-li zaujato činností, společně hodnotit, diskutovat, vybírat komplexnější činnosti, úkoly s možností různé obtížnosti, s možností spolupráce, nenutit dítě do činnosti, podporovat jeho aktivitu, předkládat podnětný materiál.

Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním).

Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.

Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci a dalšími subjekty (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atp.).

V případě, že se jedná velmi výrazné projevy nadání, postupujeme dle těchto pravidel:

- Spolupráce s rodiči při zpracování plánu pedagogické podpory.
- Doporučení rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Záměr: Průběžně doplňovat pomůcky a materiál rozvíjející nadání dětí - dle potřeby.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podmětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti. Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry jsou vhodné i pro děti mladší tří let, je však nutné zohlednit specifika dosahující úrovně dětí od dvou do tří let. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy první sociální zkušeností, projevuje se to větší vázaností na dospělou osobu, učitelku, která zastupuje rodiče. Tyto děti poznávají nové vzorce chování dospělých i svých vrstevníků, přijímají vymezené hranice a nové role. Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností,

Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

V mateřské škole pedagogové uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztah, které vedoucí oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Záměr: Zaměřit se na adaptaci dětí ve věku od dvou do tří let, průběžně doplňovat pomůcky vhodné věku dítěte.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Naše škola má dvě třídy, jsou smíšené. V mateřské škole předškolákům poskytujeme zvýšenou nabídku činností připravujících je na snadnější vstup do školy. Nabízíme dětem různé činnosti, které podporují u dětí rozvoj schopnosti potřebné pro čtení, psaní, procvičují vědomé soustředění se na daný úkol. Třída je vybavena množstvím pomůcek, didaktických hraček a her, které podporují rozvoj a dosažení klíčových kompetencí dětí ukončujících předškolní vzdělávání. Při plánování a přímé práci s dětmi vycházíme a řídíme se všemi klíčovými kompetencemi předškolních dětí - k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, činnostní a občanské kompetence. Při postupném vyhodnocování diagnostiky jednotlivých dětí sledujeme očekávané výstupy, které vycházejí ze všech 5 vzdělávacích oblastí přímo v RVP PV. Vedeme tak děti k tomu, co by na konci předškolního období měly zvládat.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Pravidlo rozdělování dětí do tříd- akceptujeme žádost rodičů, kteří chtějí, aby sourozenci byli (nebyli) ve stejné třídě. K žádostem rodičů o pobyt dítěte ve stejné třídě s jejich kamarádem nemůže přihlížet, děti se rozdělí věkově a s ohledem na pohlaví, aby v obou třídách byly děti věkově rovnoměrně rozmístěné.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelek v každé třídě:

- příprava na dopolední činnosti,
- příprava na pobyt venku,
- pobyt venku,
- oběd,
- příprava na odpočinek.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku. Děti jsou přijímány na základě vyhlášeného zápisu a kritérií pro přednostní přijetí:

1. Dítě, které dosáhne do 31.8. daného roku věku 5 let, s místem trvalého pobytu v obci Břežany (v případě cizinců s místem pobytu v obci Břežany), dle věku sestupně, nebo má dítě udělen odklad školní docházky. Zákonný zástupce dítěte, které do 31.8. daného roku dosáhne věku 5 let, je povinen takové dítě přihlásit k zápisu k předškolnímu vzdělávání.
2. Dítě, které dosáhne do 31.8. daného roku věku 4 let, s místem trvalého pobytu v obci Břežany (v případě cizinců s místem pobytu v obci Břežany) dle věku sestupně.
3. Dítě, které dosáhne do 31.8. daného roku věku 3 let, s místem trvalého pobytu v obci Břežany (v případě cizinců s místem pobytu v obci Břežany) dle věku sestupně.
4. Dítě, které dosáhne do 31.8. daného roku věku 2 let, s místem trvalého pobytu v obci Břežany (v případě cizinců s místem pobytu v obci Břežany) dle věku sestupně do naplnění kapacity školy.
5. Děti z jiných spádových oblastí dle data narození. Takové děti jsou seřazeny podle data narození od nejstarších po nejmladších, a to do výše povoleného počtu dětí uvedeného ve školském

rejstříku. Místa budou obsazována postupně od věkově nejstarších dětí k nejmladším do naplnění volné kapacity školy. Děti jsou do mateřské školy přijímány dle kritérií, která každoročně upravujeme podle situace a konzultujeme se zřizovatelem. Seznamy registračních čísel přijatých/nepřijatých dětí zveřejňujeme na nástěnce v mateřské škole i na webových stránkách školy dle platné legislativy. Pokud dojde k ukončení docházky některého dítěte v průběhu roku, přijme se na toto místo dítě, které je první v seznamu nepřijatých dětí ze zápisu příslušného roku. V případě, že žádné nepřijaté dítě nebylo, umístíme informaci o volném místě na web. stránky školy a kontaktujeme okolní MŠ, zda mají nepřijatá děti, které může tato MŠ informovat (popř. můžeme nechat vyhlásit místním rozhlasem v okolních obcích).

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte může zažádat o plnění povinné školní docházky formou individuálního vzdělávání. V případě, že škola uskutečňuje toto vzdělávání, dle § 34b školského zákona, je povinností zákonného zástupce tuto skutečnost oznámit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Oznámení musí obsahovat jméno, příjmení, rodné číslo, místo trvalého pobytu dítěte, uvedené období (ve kterém má být individuálně vzděláváno) a důvody pro individuální vzdělávání dítěte. Třídní učitel (ředitel) předá zákonnému zástupci přehled oblastí, ve kterých má být dítě vzděláváno (rozvíjeno). Dále je dohodnut termín a způsob ověření znalostí. Ředitel ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce nezajistil účast dítěte na ověření, a to ani v náhradním termínu. Správní řízení nemá odkladný účinek. Po ukončení individuálního vzdělávání již nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat. Při ověřování znalostí je možno přinést portfolio dítěte- pracovní listy, výrobky, obrázky apod. Distanční vzdělávání- dle novely zákona č. 561/2020, par. 184a) poskytujeme při kriz. opatření vlády ČR. Forma- zákonným zástupcům jsou e-mailem zasílány, osobně předány, činnosti na 1-2 týdny- dle tématu. Zákonní zástupci (jiní rodinní příslušníci) dohlíží na plnění úkolů- činností. V případě potřeby mají zákonní zástupci možnost konzultace s učitelkou. Dále jsou dětem dávány individuální činnosti, které se odvíjí od oblasti/í, které je třeba u dítěte rozvíjet (podporovat). V určený termín odevzdají vypracované PL. Hodnocení- PL si paní učitelky založí do složek dětí (portfolií) spolu s hodnoticí tabulkou (vyplňuje rodič).

Omlouvání- v případě, že dítě onemocní, vzniknou v rodině závažné rodinné důvody apod., je zákonný zástupce povinen dítě omluvit v aplikaci pro omlouvání dětí.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

ZAMĚŘENÍ MŠ

Ve vzdělávacím programu využíváme z RVP PV 5 oblastí vzdělávání: Dítě a jeho tělo, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a společnost, Dítě a svět. TVP je tvořen na min. 14 dní, jsou pro děti připraveny částečné řízené činnosti (dále jen ČŘČ), spontánní činnosti (dále jen SČ), aktivity na pobyt venku apod., jejichž cíle a kompetence odpovídají té které oblasti. Na počátku týdne se děti seznámí s novými ČŘČ připravenými učitelkou. ČŘČ jsou ve třídě označeny zvířátky dle názvů tříd. Děti mají možnost si úkoly vybrat i při odpoledních činnostech. Komunitním, řečový či hodnotící kruhu provází děti ve výuce téměř každý den. Je zaměřen dle tématu, děti se seznamují s rituály (počasí, dny v týdnu, roční období apod.), vítají se. Opakují si potřebná pravidla. Ve třídě seznamování s úkoly probíhá postupně- v průběhu týdne, kdy paní učitelka (asistentka) individuálně děti motivuje, s úkoly seznamuje, reaguje na aktuální potřeby dětí a hodnotí. Cílem je podpořit chuť dětí poznávat a učit se při každé vhodné příležitosti během celého dne, vycházet z jejich zájmů, situací, které prožívají a vzdělávacích potřeb každého jednotlivého dítěte. Chceme, aby naše děti získaly vnitřní motivaci k učení, těšily se do školy a byly připravené zvládnout nároky, které na ně klade první třída. Za spolupráce s rodiči a PPP zajistit, aby dětem se specifickými vzdělávacími potřebami byla poskytnuta potřebná péče a byla pečlivě zvážena vhodnost jejich nástupu do ZŠ. ŠVP umožňuje pedagogům, uskutečňovat své vlastní nápady a čerpat i ze zkušeností dětí, které na vsi vyrůstají a mají blíž k přírodě, zvířatům, lidovým tradicím a zvyklostem. Vychází z podmínek obce Novosedly a využívá všech přírodních i kulturních zajímavostí, které tato obec nabízí. Má přiblížit dětem život lidí ve všech jeho podobách a vytvářet situace, které děti mají možnost samy řešit. Je pro nás velmi důležité prožitkové učení a proto vytváříme dětem mnoho podnětů. Jezdíme na poznávací výlety, navštěvujeme divadelní představení, vystupujeme na veřejnosti (besídky). Významnou součástí života MŠ jsou i její tradice, ke kterým určitě patří např. oslava narozenin dětí, Mikulášská nadílka, Vánoční setkání u stromečku spojené s besídkou a dárky, oslava jara s besídkou ke Dni Matek a rozloučení s předškoláky apod. Vzdělávání a výchova v naší mateřské škole vychází ze svého doplňujícího postavení vůči rodině, uznává prvořadost jejího výchovného poslání a působení. Podporuje vliv rodiny na dítě a snaží se vycházet vstříc v zájmu zdravého vývoje dětí. Působení mateřské školy a rodiny se tak vzájemně doplňuje a zaručuje dítěti nejen přiměřenou péči, ale i hodnotnou přípravu na život. Pro děti a rodiče připravujeme příležitostné akce, slavnosti a události, při kterých mohou děti společně s rodiči prožít mnoho zajímavých zážitků.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Zvyšovat poskytovanou kvalitu předškolního vzdělávání a být dítěti dobrým průvodcem na jeho cestě za poznáním. Zajistit takové vzdělávací prostředí, jež podporuje aktivní učení dětí, nabízí příležitosti

k poznávání, přemýšlení, porozumění a umožňuje optimální rozvoj v souladu s individuálními potřebami dětí. Vytvářet a realizovat vzdělávací projekty, podporovat individualizaci ve vzdělávání, systematicky rozvíjet vnitřní potenciál každého dítěte a umožnit mu navázání na vlastní zkušenosti a dovednosti. Věnovat pozornost cílevědomé přípravě dětí před zahájením povinné školní docházky, posilovat jejich aktivitu, samostatnost, tvořivost a kritické myšlení, sdílet příklady dobré praxe, nové poznatky a zkušenosti pro zvýšení kvality vzdělávání, uplatňovat moderní pedagogické metody, důkladně promýšlet organizaci všech aktivit a tak zajistit jejich efektivitu, podporovat sociální a emoční vývoj dětí, využívat aktivizujících vzdělávacích metod a principů pozitivní podpory chování a sociálně-emočního učení, rozvíjet zdravé sebevědomí dětí a podporovat rozvoj sebehodnocení, vytvářet příležitosti zažít úspěch ve vzdělávání pro všechny děti bez ohledu na jejich socioekonomické a rodinné zázemí, zdravotní nebo jakékoliv jiné znevýhodnění, podporovat občanské vzdělávání, rozvíjet kompetence k odpovědnému životu v demokratické společnosti, k ochraně lidských práv, vzájemnému respektu a toleranci, systematicky přispívat k naplnění potřeby citových a sociálních vazeb, vytvářet a udržovat prostředí pro rovnocenné postavení všech dětí, podporovat zdravý tělesný rozvoj a posilovat tělesnou zdatnost dětí, rozvíjet kompetence k celoživotnímu učení, rozvíjet digitální kompetence dětí, vést ke kritickému a odpovědnému používání digitálních technologií při výuce i mimo ni, vytvářet inkluzivní prostředí, zajistit odpovídající podpůrná opatření pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami i děti mimořádně nadané, rozvíjet aktivní spolupráci s rodiči při edukačním procesu, poskytnout rodičům přístup k informacím a možnost participovat na chodu mateřské školy. Zvyšovat důvěru ke školnímu prostředí a být vyhledávanou institucí s dobrou pověstí. Vytvořit pro zaměstnance MŠ podporující, naslouchající a bezpečné prostředí, vycházet z principů učící se organizace a vytvářet podmínky pro týmové učení, podpořit profesní sdílení pedagogů a vzájemnou inspiraci. Poskytnout dětem vyhovující a mnohostranně podnětné prostředí. Vytvářet bezpečné a moderní místo pro realizaci výchovně vzdělávacích procesů.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Přehled vzdělávacích forem:

- Frontální - (hromadná)- činnost vykonávají všechny děti v jeden okamžik
- Skupinová - 3-5 ti členné skupinky, stejné x rozdílné úkoly
- Kooperativní - všichni se snaží o společný cíl - probíhá tváří v tvář, nikdo neprohrává, učí se vzájemně spolu
- Individualizace - individuální činnost s dětmi- PL, při dopomoci při ČŘČ, rozhovor s dítětem, apod.
- Společné činnosti v KK

- Svobodná práce

Metody vzdělávání:

Vzdělávání dětí je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou

- Monologické - např. vysvětlování a výklad (zadávání činnosti-úkolů, vysvětlování kamarád kamarádovi, učitel dítěti, apod.) - Dialogické - rozhovor, diskuze
- Práce s knihou, časopisem
- Názorně demonstrační - pozorování předmětů, jevů (předvádění činností, pokusů, modelů, apod.)
- Metoda samostatné práce dětí - PL, sebeobsluha, apod.
- Prožitkové učení - děti získávají při každodenních činnostech a hrách praktické poznatky a dovednosti (např. Velikonoce- zdobení vajíček, apod.)
- Badatelské, výzkumné, problémové - drobné konflikty mezi dětmi- umět vyřešit
- Motivační - volení vhodné motivace
- Diagnostické - pozorování, sledování dětí při činnostech
- Diskuzní - na zahradě objevíme hmyz
- Situační - umět vyřešit běžné situace
- Inscenační - dramatizace, námět a hry
- Didaktické - doplňování barev, jemná motorika, přehmatem. představy - doplní správně řadu
- Klasifikační metody - individuální schůzky s rodiči- hovorové hodiny

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Všechny děti se speciálními vzdělávacími potřebami (nemocné, sociokulturně znevýhodněné, s postižením, nadané) mají doporučení školského poradenského zařízení (SPC či PPP), podle kterého realizujeme podpůrná opatření (individuální vzdělávací plán, snížený počet dětí ve třídě, speciální pomůcky, speciálně pedagogická péče, asistent pedagoga). Pokud má dítě při vzdělávání výrazné obtíže, vyhotoví třídní učitelky na základě pedagogické diagnostiky PLPP podle Vyhlášky č. 27/2016 Sb. a seznámí s ním i s důvody pro jeho vydání zákonného zástupce. Plán je průběžně vyhodnocován konzultacemi učitelky a zákonných zástupců, příp. speciálního pedagoga. Východiskem PLPP je ŠVP. Po 3 měsících je PLPP vyhodnocen učitelkami a speciálním pedagogem písemně. Pokud nedojde k naplňování cílů, doporučí speciální pedagog zákonným zástupcům vyhledat pomoc ve školském poradenském zařízení. Než dojde ke změně podpůrných opatření, je dítě vzděláváno podle PLPP.

Pokud PLPP své cíle naplňuje, pokračuje se v jeho realizaci a průběžně ho učitelky podle pokroků dítěte aktualizují. Po kontrolní pedagogické diagnostice (nejdéle do roka od vydání PLPP), pokud se zjistí, že dítě podpůrná opatření již nepotřebuje, se tato podpora ukončí písemným vyhodnocením do PLPP.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Všechny děti se speciálními vzdělávacími potřebami (nemocné, sociokulturně znevýhodněné, s postižením, nadané) mají doporučení školského poradenského zařízení (SPC či PPP), podle kterého realizujeme podpůrná opatření (individuální vzdělávací plán, snížený počet dětí ve třídě, speciální pomůcky, speciálně pedagogická péče, asistent pedagoga). Pokud má dítě při vzdělávání výrazné obtíže, vyhotoví třídní učitelky na základě pedagogické diagnostiky PLPP podle Vyhlášky č. 27/2016 Sb. a seznámí s ním i s důvody pro jeho vydání zákonné zástupce. Plán je průběžně vyhodnocován konzultacemi učitelky a zákonných zástupců, příp. speciálního pedagoga. Výchoziskem PLPP je ŠVP. Po 3 měsících je PLPP vyhodnocen učitelkami a speciálním pedagogem písemně. Pokud nedojde k naplňování cílů, doporučí speciální pedagog zákonným zástupcům vyhledat pomoc ve školském poradenském zařízení. Než dojde ke změně podpůrných opatření, je dítě vzděláváno podle PLPP. Pokud PLPP své cíle naplňuje, pokračuje se v jeho realizaci a průběžně ho učitelky podle pokroků dítěte aktualizují. Po kontrolní pedagogické diagnostice (nejdéle do roka od vydání PLPP), pokud se zjistí, že dítě podpůrná opatření již nepotřebuje, se tato podpora ukončí písemným vyhodnocením do PLPP.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Spolupracujeme se speciálně pedagogickými centry a pedagogicko-psychologickou poradnou. Dále je to klinická logopedie, klinická psychologie, Mensa ČR, NIDV, Portál Inkluzivní škola (děti s odlišným jazykem), META o.p.s., spolupráce s Obcí Břežany, Sdružení rodičů a přátel školy, školské poradenské pracoviště, spolupráce zákonných zástupců

Zodpovědné osoby:

Klinická logopedie, klinická psychologie, speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny, Mensa ČR, NIDV, Portál Inkluzivní škola (děti s odlišným jazykem), META o.p.s., Spolupráce s Obcí Břežany, Sdružení rodičů a přátel školy, školské poradenské pracoviště

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena podnětnými a bezpečnými hračkami a pomůckami vhodnými pro dvouleté děti. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hry dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeb průběžného odpočinku. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení. Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty dítěte. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

Integrovaný blok - 1. Poznávání sebe sama

Cíle a charakteristika bloku:

Poznávání vlastní identity - povídání o rodině a sounáležitosti s ní, posilování prosociálního chování, rodinné tradice a zvyky, seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije.

Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní.

Klíčové kompetence:

K učení

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

K řešení problémů

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Činnostní a občanské

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

3. Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky

ve vhodně zformulovaných větách

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

3. Sebepojetí, city, vůle

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikace
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- cvičení v projevu citů, (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

Integrovaný blok – 2. Dobrou radu ti dám, nejsi na světě sám

Cíle a charakteristika bloku:

Vytváření pozitivních vztahů mezi vrstevníky, rozvíjení schopností citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city plně prožívat, spoluvytváření pravidel společného soužití a jejich dodržování, řešení konfliktních situací

Klíčové kompetence:

K učení

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

K řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Komunikativní

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

Sociální a personální

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

3. Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

3. Sebepojetí, city, vůle

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Dítě a svět

- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka:

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné

- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevu citů, (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

Integrovaný blok - 3. Letem světem

Cíle a charakteristika bloku:

Získávání elementárních poznatků a pozitivních postojů o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitostech. Vytvoření povědomí o jiných kulturách a vlastní sounáležitosti se světem. Spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí.

Klíčové kompetence:

K učení

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

K řešení problémů

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Sociální a personální

- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

· chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

1. jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

3. Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým

- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

3. Sebepojetí, city, vůle

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu

- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

Integrovaný blok - 4. Jen si děti všimněte, co je krásy na světě

Cíle a charakteristika bloku:

Vytváření základního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitostech, vývoji a neustálých proměnách. Rozvíjení úcty k životu ve všech jeho formách. Seznámení s důležitostí přírodu chránit.

Klíčové kompetence:

K učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

K řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

Komunikativní

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Činnostní a občanské

- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- vytváření základů pro práci s informacemi

3. Sebepojetí, city, vůle

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

3. Sebepojetí, city, vůle

- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

Dítě a společnost

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Dítě a svět

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka:

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Integrovaný blok - 5. Když jsem zdravý, tak mě život baví

Cíle a charakteristika bloku:

Získání poznatků o lidském těle. Osvojení si znalostí a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.

Klíčové kompetence:

K učení

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

Sociální a personální

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Činnostní a občanské

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Dítě a jeho psychika

1. jazyk a řeč

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

3. Sebepojetí, city, vůle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy:

Dítě a jeho tělo

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

Dítě a jeho psychika

1. Jazyk a řeč

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

3. Sebepojetí, city, vůle

- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství “
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Dítě a svět

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní plány se podle potřeby aktualizují, původní plán se tak může změnit. Třídní plány jsou současně i přípravou učitelek, na jejímž základě plánují, pečlivě si připravují pomůcky nebo si zajišťují potřebný materiál. Následně hodnotí, co se děti naučily, co je bavilo, které oblasti je dobré se ještě věnovat. Součástí TVP jsou konkrétní vzdělávací cíle, jejichž plnění je po ukončení integrovaného bloku hodnoceno v evaluaci. Integrované bloky mohou být různě rozsáhlé, dlouhodobé, střednědobé i krátkodobé, mohou se dále členit, větvit apod. Jsou zpracovány tak, aby rozvíjely děti ve všech pěti vzdělávacích oblastech. Základním vodítkem při jejich tvorbě je přirozený cyklus ročních období, zahrnují ale také důležité svátky a události. Bloky se dále dělí na jednotlivá témata – tematické celky či projekty. Umožňují nabízet dětem různorodé činnosti, které spojuje společné, dítěti blízké a srozumitelné téma.

V souladu s daným tématem dětem nabízíme námětové hry, hudební a hudebně- pohybové činnosti, výtvarné a pracovní aktivity, logopedické chvílky, napodobování, předmatematické a logické hry, předčtenářské dovednosti, pohybové hry a cvičení a náčiním, konstruktivní hry, didaktické hry, kooperativní činnosti, hry na posilování osobnosti, prosociální dovednosti, pokusy a zkoumání, návštěvy kulturních akcí, vycházky do okolí MŠ. TVP je součástí každého tematického celku, který vychází z IB ŠVP. Při jeho přípravě je brán zřetel na složení tříd a na její specifika.

6.3 Dílčí projekty a programy

Škola je zapojena do celostátního programu Se Sokolem do života, zajišťujeme různá setkání s odborníky. Vedeme děti k pravidelnému pohybu a zdravého zdravotního stylu.

7 Systém evaluace

Co hodnotíme	Prostředky	Časový plán	Zodpovědnost
Kvalita podmínek vzdělávání (materiál, organizační, psychosociální, řízení, spol. rodičů apod.)	Hospitace inventarizace dotazníky porady rozhovory	min. 2x ročně 1x ročně 1x ročně nebo dle potř. 1x za 3 měs. nebo dle potř. průběžně	zás. ředitelky, ředitelka zás. ředitelky, ředitelka všichni všichni všichni
Soulad ŠVP a RVP	porovnávání textu	dle potřeby (změna legislativy, důl. změna v MŠ apod.)	zás. ředitele
Plnění dílčích cílů	TK, fotografie, výrobky	Po skončení TVP	Učitelka MŠ
Sebehodnocení pedagogů	Hospitace, kolektiv dětí, výrobky dětí apod.	1-2 týdně/dle konce tématu	Učitelka MŠ
Vzdělávací výsledky (pokroky dítěte)	Portfolio, Klokán	2x ročně nebo dle potřeby	Učitelka MŠ
Způsob vzdělávání a realizace vzdělávacího obsahu	TK, hospitace	1x týdně nebo po skončení TVP	učitelka, zás. ředitele